

בג:

עין משפט
נר מצות

יום טוב פרק שני ביצה

מסורת הש"ס

(א) שבת ס"ו. (ב) וס' חמ"א. (ג) וס' חמ"א. (ד) וס' חמ"א. (ה) וס' חמ"א. (ו) וס' חמ"א. (ז) וס' חמ"א. (ח) וס' חמ"א. (ט) וס' חמ"א. (י) וס' חמ"א. (יא) וס' חמ"א. (יב) וס' חמ"א. (יג) וס' חמ"א. (יד) וס' חמ"א. (טו) וס' חמ"א. (טז) וס' חמ"א. (יז) וס' חמ"א. (יח) וס' חמ"א. (יט) וס' חמ"א. (כ) וס' חמ"א. (כא) וס' חמ"א. (כב) וס' חמ"א. (כג) וס' חמ"א. (כד) וס' חמ"א. (כה) וס' חמ"א. (כו) וס' חמ"א. (כז) וס' חמ"א. (כח) וס' חמ"א. (כט) וס' חמ"א. (ל) וס' חמ"א.

גליון הש"ס

בגין ואינה נגדרת. פין שבת דף ס"א ע"ב חז"ל דיה והלכתי.

לעזי רש"י

וביב"ד. ברכות דע"ס.

מוכר רש"י

עגלה של קטן. לנח נח וטלטלו עליה. טמאה מדרס. הולל ופסעם שישב עליה (שבת ס"ו). דבר שאין מתכוין מותר. ואף על גב דקעביד מרין ויהי מילתא דמורס לא כונה ושבח כב"א. הדרן עלך יום טוב.

משום שששה כ"ב"ס. פ"י ואם נטמא זה לא נטמא זה אפי' בשעת מלאכה שהן כולן יחד הואיל וכל אחד רחוק למלאכה בלדו ולא דמי למספרים של פרקים ואומל של רהיטות דהס הם מחוברים יותר בשעת מלאכה: **משום** כ"י כבירה. פירש

מתני' "הרחים של פלפלין טמאה משום שלשה כלים משום כלי קבול ומשום כלי מתכת ומשום כלי כבירה: **גמ'** בתנא תחתונה משום כלי קבול אמצעית משום כלי כבירה עליונה משום כלי מתכת: **מתני'** "עגלה של קטן טמאה מדרס ונטלת בשבת" ואינה נגדרת אלא על גבי כלים ר' יהודה אומר כל הכלים אין נגדרין חוץ מן העגלה מפני שהיא כובשת: **גמ'** עגלה של קטן טמאה מדרס דהא סמך עליוה ונטלת בשבת משום דאיכא תורת כלי עלה ואינה נגדרת אלא על גבי כלים על גבי כלים אין על גבי קרקע לא מאי טעמא דקא עביר חרין מני ר' יהודה היא דאמר ר' דבר שאין מתכוין אסור דא"ר שמעון האמר ר' דבר שאין מתכוין מותר (דתנן) ר' רבי שמעון אומר יגורר אדם מטה כסא וספסל וכלבד שלא יתכוין לעשות חרין אימא סיפא ר' יהודה אומר אין הכל נגדרין בשבת חוץ מן העגלה מפני שהיא כובשת מפני שכובשת אין אבל חרין לא עבדא תרי תנאי ואליבא דרבי יהודה:

הדרן עלן יום טוב

אין צדין דגים מן הביבין וכו'. פירש רש"י דאע"ג דאוכל נפש מותר היינו דוקא כגון בשל ואפי' ושמיטה דאי אפשר מערב יום טוב דיותר טוב פת חמה וגם בשל ב"ט ושמיטה שמה יסריח אכל לידה אפשר ללדו מערב י"ט ויניחו במים במזדונו ולא ימות ולא נהירא דמפרש כמילתין דק"ג. (ו) וס' גבי גזרה שמה יתלוש דאין לחלק באוכל נפש בין אפשר לעשותו מערב יום טוב לאי אפשר אלא דוקא במשירין יס חלוק לכך נ"ל (וכבר"ט מקיטין שפירש לעיל דק"ג. ס"ד"ה גזרה) משום דמדי לקצירה:

ואין נותנין לפניהם מונוות. פירש רש"י דאין מונוותן עליו דהס אוכלים עשב הנמלא במים וגם פעמים אוכלים עפר וגדולים אוכלים הקטנים ואפילו למאן דשרי מאך אשר יאכל לכל נפש (שמות יב) דמשמע אפילו בהמה מכל מקום דגים לא הואיל ואין מונוותן עליו ומימה דנגמרא פריך ורמיניה ביבין של חיה ופוף אין לדון וכו' ומשי כאן בביב קטן כאן בביב גדול והשתא מינה מצינה לזידה תרלת שפיר אלא מונוות מאי תרלת דמתני' אמרי' ונותנין לפניהם מונוות והסם אמרי' אין נותנין לפניהם מונוות לכך נראה לי דהא תלוי בזה אי ידע מותרת מותר נמי ליתן לפניהם מונוות והכי פירשוו אין לדון דגים מן הביבין וכו' ואין נותנין לפניהם מונוות גזרה שמה יתלוש דהא ידע שלחן אין מותרת ביום טוב והשתא כשמחזק בגמרא מצידה מונוות נמי יתח דהא בזה תלוי ומכל מקום קשיא דמשמע הכא דהיא לזידה שלחן אסורה אפילו לזרוק להם מונוות אסור ובפרק מי שהחשיך (שבת דף ק"ה) וס' קאמר גבי דברים שאסור ליקח מהן למשאל קמייא שפיר דמי ויש לומר דהסם מיירי בשבת דאחרי דאוכל נפש אסור ולא שייך לתגור שמה יקח מהן אלא הכא מיירי ביום טוב

צח א ב מ"י פ"י מהל' מלס הלכה ז: **צח** ג מ"י פ"י מהל' מלס הלכה טו: ק ד מ"י פ"י מהל' מלס הלכה טז: שבת הלכה טז: לאין סה טו"ע א"ת פ"י של ע"פ פ: **א** ה מ"י פ"י מהל' מלס הלכה ז: שבת הלכה ז: שבת טו"ע א"ת פ"י של ע"פ פ: **ב** ו מ"י פ"י מהל' מלס הלכה ז: טו"ע ט"ס ספ"ק ב: ג ד מ"י פ"י מהל' מלס הלכה ז: טו"ע ט"ס ספ"ק ז:

רבינו חננאל

[מתני'] הריחים של פלפלין טמאה משום שלשה כלי: (א) פירוש כלי עץ חקיק, ובאמצעית ט"ס של כרול קבוע במסמרים צומרים מלטה, ודוא נקוב נקבים דקים כמין כבירה, והעליון (מצופה) (משפוח) ליכנס ברוך התחתון, ומצופה ראשו של עליון כרול עשוי כמין פסטיקין בליוטין קטנים. ונותן הפלפלין באותו הכרול הכותח באמצע החקיק לאורכו הקובץ כבירה. ושהחין בעליון שראשו מצופה כרול כמין פסטיקין קטנים יותר גפס כמטע) נסין יותר מטען מן הנקבים. ונותן הפלפלין על הכרול העשוי (בסנה) (כבירה) ונחין בעליון, וכשישחק יורד מן הנקבים למטה. ויש בקרקעית התחתון נקב גדול (מחם) (פחים) כשיצוה פתח ויטול הפלפלין ושהחין. ומפורש בגמ' שנו, וגם כך פירש בירושלמי. התחתון כלי קבול, העליון משום כלי מתכות, אצטני משום כבירה. **[מתני']** עגלה של קטן טמאה מדרס. דהא קמרי' עלה. ונטלת בשבת משום דאיכא חזרת כלי עליוה ואינה נגדרת אלא ע"ג כלים. אבל על הקרקע לא עבדי חרין, ומשום דאמר דבר שאין מתכוין אסור. וסיפא דהא מתניתין תנא אחרי אליבא דר' יהודה, שהוא שונה כל הכלים אין נגדרין לעשות חרין, ואין צריך שיהיה עושה חרין אלא כובשת. ור' שמעון חיי גורר אדם מטה וכסא וספסל בשבת וכלבד שלא יתכוין לעשות חרין, ור' צריך לומר ביב"ט. (ו) (והפספס) דלת הנגדרת ומחצלת הנגדרת ונקלילי הגורר, פותחין ונועלין בהן בשבת חרין צריך לומר ביב"ט.

הדרן עלן יום טוב

אין צדין דגים מן הביבין ביום טוב כ"י. אבל צדין חיה ושמות מן הביבין. ורמינן עלה הא דתניא

(א) ע"י פתחין ערך דגים. (ב) סוף פ"י. והנהיג ב"ר יצחק דהוא תוספתא ביה ואלא מלכא טס.

מתני' עמאש משום שלשה כלים. מקבלת טומאה על שם שלשה כלים. נפקא מינה דאי נמי אול חד שמה מינה טמאה משום אידך ובגמרא מפרש לה: **גמ'** פספוסה. שמקבלת אכא הפלפלין כשנפל דרך נקבי המכבר: **משום כלי קבול**. שכלי עץ שיש לו בית קבול הוא: **אמנעיס**. שהיא

מקפת את המכבר משום כלי עץ לא מטמאה דאין קבולה קבול אלא חכמים גזרו טומאה על הכברה משום ארוב ואפי' אין המכבר של מתכת מטמאה משום כלי כברה. ושלו שהיא של מתכת ודאי טמאה משום פשוטי כלי מתכות: **ועליונה**. שמכתישין ושוחקין זה הפלפלין טמאה משום כלי מתכות דמשום כלי עץ ליכא לטמיה דפשוטיהן טהורין אלא משום כפי החמתון שהיא עיקר והעץ נטל אצלו: **מתני'** עגלה של קטן. שעושין לו לשחוק ויושב עליה ומטלטלין אותו עליה: **עמאש מדרס**. אם החיטין וז נעשית העגלה אב הטומאה דמיוחדת לישיבה היא דהא כומך קטן עליה נמלאת שהיא מיוחדת לו לישיבה ואין אומרים לו עמוד ונעשה מלאכתו דלילו לא מיוחדת להכי לא הוה אב הטומאה דמתניא יכול כפה סאה וישב עליה כ"י (שבת דף נ"ג). **ונטל כשבת**. דחזרת כלי עליה: **ואינה נגדרת**. בשבת: **אלא על גבי כלים**. על גבי נגדים מפני שעושה חרין בקרקע וחופר חרין משום חורש: **מפני שכובשת**. חרין הנראה כהלוכה לא על ידי חפירה הוא אלא כובשת ודורסת הקרקע ונדוש תחתיה ונעשה מקומה נמוך אצל אינו וז עיקר המקומה: **גמ'** לעשות חרין גרסינן: **כובשת** אין. כובשת הוי אכל חרין לא עבדא: **מרי תנאי** ואליבא דרבי יהודה. חד סבר העגלה נמי כשאר

כלים דעושה חרין בגריפתה שפנים שאין האופן מתגלגל והוא נגדר וחופר ואידך סבר לא שכיח הכי ואינה אלא כובשת תחת בגולה:

הדרן עלך יום טוב

אין לדון דגים. אף על גב דשמיטה ואפי' ובשול מצות מלאכות הן והותרו לצורך יום טוב טעמא משום דאי אפשר מערב יום טוב דשמיטה חייש למכמר בשאל פן יתחמם ויסריח אכל לידה אפשר ללדו מבעוד יום ויניחו במזדונו במים ולא ימות ולמחר יעלה: **ביבירין**. של דגים הן בריכות של מים שקורין ויבירין. ביבירין של מים קרפיות מוקפין גדר סביב ויכנסין לתוכן חיות הכר ויולדות ומגדלות שם: **ואין נותנין**. לפני הדגים מונוות ואפי' למאן דאמר נפש בהמה במשמע הני מילי דמונוותן עליון אכל דגים אפשר להם בלא מונוות שהם אוכלים שרשי עשבים וקרקע וגדול אוכל את הקטן: **אכל לדון חיה ופוף**. המכונסים מאחמול. קא סלקא דעתך השתא כיון דמוקפין הוו לכו כנלודין ועומדין אכל דגים נשמטין לחורים ולסדקים והיא לידה ביום טוב: **ונותנין לפניהם מונוות**. בימי החורף כריכין מונוות ואף בימי הקיץ במקום דריסת בני אדם שאין עשבים עולים בו:

המחוסר

דאוכל נפש מותר גורין דלמא כשיקן להם מונוות שמה יתור מהס:

כל

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones